

..... Σ Η Μ Α

Ο.- Φίλοι ἀνιροῦνται, αὐριο εἰκοστή ἐνάτη Μαΐου-ἡ θλιβερή ἐπέτελος τῆς Κων/πό-
λεως. Ὡς φέρωμε στή σκέψη μας τὴν παραμονή αὐτῆς τῆς ἡμερομηνίας τοῦ ἔ-
τους 1453, τότε πού τό ἔθνος περιορισμένο μέσα στά τεῖχη τῆς Βασιλείσης
τῶν πόλεων, τῆς θρυλικῆς Κων/πόλεως, τῆς πόλεως, πού ἀκτινοβολοῦσε στούς
τέσσερες ὀρίζοντες ἐπὶ αἰῶνες μέ τά φῶτα τοῦ πανάρχαιου Ἑλληνικοῦ πολι-
τισμοῦ, τόν ὁποῖον ἐκληρονόμησε καί ὕστερα τόν ἐκληροδότησε σ' ὁλόκληρη τὴν
ἀνθρωπότητα, ὥς φέρωμε στή σκέψη μας τίς τραγικῆς ἐκεῖνες ὥρες καί εὐλαβι-
κά ὥς κλίνωμε τό γόνυ μπροστά στίς ἱερές σκιές καί στή μνήμη τῶν ἀναρτί-
στων ἀγωνιστῶν τοῦ ἔθνους, πού δέν κλονίστηκαν ἀπό τίς τραγικῆς συμφορές
τῆς ἐποχῆς τους. Δέχτηκαν μέ στωικότητα τά πάντα, ἔκαναν θρηνητικό τραγού-
δι τίς συμφορές καί ἡ μιά γενιά τό τραγούδησε στήν ἄλλη παραδίνοντας σ'
αὐτήν τό μυστικό τῆς πραγματικότητος, πού ἔγινε θρύλος καί ρίζωσε στήν ψυ-
χή τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος δέν ἔχασε ποτέ τὴν πίστη του, πῶς τό ἔθνος μιά μέρα
θ' ἀναστήθῃ, θά ἀποκατασταθῇ, θά δεικνωθῇ.

Ὁ Ποντιακός λαός ἐθρήνησε τὴν ἄλωση τῆς Κων/πόλεως, ὅπως ὅλος ὁ Ἑλ-
ληνικός λαός. Οἱ Ποντιακοὶ θρύλοι γύρω ἀπὸ τὴν ἐθνική τούτη συμφορὰ συν-
δυάστηκαν μέ τὴ δεύτερη ἄλωση, πού ἔγινε ὕστερα ἀπὸ 8 χρόνια, τό 1461 -ἡ
ἄλωση τῆς Τραπεζοῦντος. Σέ πολλὰ τραγούδια ὁ λαός λέγοντας πόλη, ἐννοεῖ
τὴν Κων/πόλη, ἀλλά καί τὴν Τραπεζοῦντα.

Ὁ λαός ὅμως δέν ἔχασε ποτέ τὴν ἐλπίδα του γιὰ λευτεριά καί ἐθνι-
κή ἀποκατάσταση. Τραγούδησε μέ πίστη τό " Πάλι μέ χρόνια μέ καιρούς, πάλι
δικὰ μας θά ναι ". Καί τό Ποντιακό: " Ἡ Ρωμανία ἂν πέρασεν, ἀνθεῖ καί φέρει
καί ἄλλο ".

Σὰς μεταδίδουμε τώρα τό ἐκλεκτό ἐθνικό μοιρολόγι τοῦ λαοῦ μας, μέ
τό ὁποῖο θρήνησε τά δύο τραγικά ἐθνικά γεγονότα - τὴν ἄλωση τῆς Κων/πό-
λεως 1453 καί τὴν ἄλωση τῆς Τραπεζοῦντος 1461.

..... ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.....

Ν' ἀηλὶ ἐμᾶς καί βᾶι ἐμᾶς κλπ....

Ο.- Στό ὑπόλοιπο μέρος τῆς ἐκπομπῆς μας θά ἀκούσετε διάφορα ποντιακά τραγού-
δια.

Ὁ Ἰορδάνης Ἀναστασιάδης, ἀπὸ τὴν Κοζάνη, μᾶς γράφει πολλά καί εὐγενι-
κά λόγια γιὰ τὴν ἐκπομπή μας, καθὼς καί μερικά τραγούδια. Παράλληλα ἐκφρά-
ζει τό παράπονό του, πού καίτοι ὑποσχέθηκαμε, δέν πραγματοποιήσαμε τὴν ἐ-
πίσκεψή μας στήν Πτολεμαῖδα. Ἀλλά καί Ὁ Ἀναστασιάδης, τό ταξίδι μας αὐτό στήν
Πτολεμαῖδα ἀκλῶς ἀνεβλήθη, γιὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς μας. Ἀσφα-
λῶς θ' ἀρθούμε στήν Πτολεμαῖδα καί πραγματοποιήσωμε τὴν ἐπαφή μέ τόν Πον-
τιακό λαό τῆς περιφέρειας αὐτῆς καί πιστεύομε, πῶς θά ἀποκομίσωμε σημαντι-
κά ὀφέλη ἀπὸ λαογραφικῆς ἀπόψεως.

Ἀλλά ὥς ἔρθωμε στό ὁμορφο τραγούδι, πού μᾶς ἔστειλες.

..... Λ Υ Ρ Α

Ἐγὼ ὄρφανόν πουλὶν εἶμαι, σὸν κόσμον κανὼν κ' ἔχω,
ὁ κόσμος μέγαν καί πλατύν', νὰ στρώνω τόπον κ' ἔχω.

Ν'ἀηλί ἐμέν τόν ὀρφανόν, σὸν κόσμον κανάν κ' ἔχω,
θά τρώῃ με ὁ λύκον σὸ ραχὶν κ' ἄραευτὴν πὰ κ' ἔχω.

Ν'ἀηλί ἐμέν τόν ὀρφανόν τόν καριπλαζόμενον,
κρύον νερόν κανεὶς κ' ἔξυν' σὴν κάρδια μ' τὸ καμένον.

Ο.- Οἱ φίλοι μας ἀπὸ τὰ Διποταμα-Δράμας: Παγιοφίδης Κων/τίνος καὶ Πιπερίδης
Χρήστος μᾶς στέλνουν δυὸ ὁμοῖα τραγουδιὰ. Τὰ μεταδίδουμε εὐχαρίστως.

..... ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.....

Ἀπὸ σ' ὅσα ραχὶα λάσκουμαι καὶ τρώγω τὰ βρεσιὰ,
καθὰν Σάββαν ἢ ὥρα ἐξ ἀνοίετ' ἡ καρδία μ'.

Νὰ ἐμ' πούλιν κ' ἐπέτανα κ' ἔρχομαι σ' ἀπαρσύρια σ',
νὰ ἔχτιζα τὴ φωλεὰ μ' ἀνάμεσα σ' ὀφρύδια σ'.

Ο.- Ἀπὸ τὴν Ἀγροσυκιά-Κουφαλίων, ὁ Θεόδωρος Τσελεπίδης ἐκφοράζει τὴ γνώμη,
πὺς δὲν ἔπρεπε ἀπὸ τὸ πρόγραμμα μᾶς νὰ λείψῃ τὸ Ποντιακὸ σιέτς, κανένα ἀ-
νέκδοτο, ὅπως γινόταν κατὰ τὸ παρελθόν. Πράγματι ἡ παράτησις αὕτη εἶναι
ἀντικειμενικὴ. Μᾶς ἔγινε καὶ ἀπὸ ἄλλους ἀκροατὰς μας. Ἴσως μετὰ ἀπὸ δυὸ
μῆνες περὶπου ἀρχίσωμε πάλι, νὰ σᾶς παρουσιάσωμε κανένα σιέτς, καθὼς καὶ
ἀνέκδοτα. Φίλε κ. Τσελεπίδη δ' αἰσιοπῆ αὐτῶν τῶν προγραμμάτων δὲν ἔγινε γιὰ λό-
γους ἀδυναμίας. Ἦταν γνώμη ἀκροατῶν, νὰ περιοριστοῦμε μόνον στὰ τραγούδια.
Ἀλλὰ, ὅπως βλέπομε, καμμιά γνώμη δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπόλυτα ἀντιπροσω-
πευτικὴ.

Ἀλλὰ ἄς ἔρθωμε στὰ τραγούδια, ποὺ καταγράψατε ἀπὸ τὴν Εὐτυχίαν
Κωνσταντινίδου, Τραπεζοῦντιὰ, ἐτῶν 85. Τὰ δικά σας τραγούδια, θὰ τὰ μεταδώ-
σωμε τὸ ἐρχόμενο Σάββατο.

..... ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.....

Ἐφόρσεσες κ' ἐνέλλαξες, φορεῖς καὶ τὰ μαβία,
ἐβγαίνεις ἀπὸν σ' ἐξώπορτον, παλαλῶντες τὰ παιδία,

Σὴν πόρτα σ' ἐπὶ νὰ σπᾶμαι, ἄλλον τ' ὁλοῦς τὸ κριάρι,
ἐβγαίνεις κ' ἐβγαίνεις, πούλι μ', καὶ λές κρύμαν σὸ παλληκάρι.

Κατήβασον τὸ λεισέκι σ' καὶ τσάφσον τὸ κ' ὀφθαλμὸν σ',
τσάμα τ' ὀμμάτια σ' κ' ἔπαρ' με, ἐγὼ εἶμαι τ' ἰχπάλι σ'.

Ο.- Ἀκούστε δυὸ χαρακτηριστικὰ δίστιχα, ποὺ μᾶς ἔγραψε ὁ στρατιώτης Μελίδης
Γεώργιος ἀπὸ τὴν Ποντοκώμη-Πτολεμαῖδος.

Φαντάρων ποὺ ἔχ' ἡ μάνα ξάι ὀξηκὲς μ' ἐβγαίνει,
κ' ἄς σὴ Θεοῦ τὰ πούλοπα γράμμαν νὰ περιμένῃ.

Παρακαλῶ σας πούλοπα σὰ ψηλά ποὺ πετάτεν,
ἀγλήγορα σὴ μάνιτσα μ' πάρτε με καὶ δεβάτεν.

..... ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.....

Ο.- Ἀπὸ τὸ χωριὸ Χέρσο-τοῦ Κιλίς - ὁ δεκατετραετὴς ἀκροατὴς μας ΚΑΡΙΣΤΕΙ-
δης Κων/τινίδης μᾶς γράφει τὰ ἀκόλουθα δίστιχα.

..... ΛΥΡ. ΤΡΑΓ.....

Μακρὰ ἄς σὸν κόσμον λάσκουμαι κ' ἀπὸ σ' ἡν ἐρημίαν,
κ' ἀπόσα θάκρυα ξύνω ἐγὼ, νὰ λέπω σε ἄλλομιαν.

Τό σπῖτι σ'ιριριατόχτιστον, μαρμάρ'τό κατωθύρι σ',
ραχία σπίζω κι'έρχουμαι γιαβρί μ'ας σό χατήρι σ'.

Ντ'άγνον κορίτσ'είσαι εσύ ντό άγαπās έμένα,
κρύφτσα τ'άπέσ'σό κάρδοπο σ'καί κι λές-ά μανέναν.

Ο.- Κλείνομε τό πρόγραμμά μας μέ δίστιχα, πού τά πέρνομε άπό τίς έπιστολές
των άκολούθων άκροατών μας: Χαρίλαος Ευθαλιτσίδης, Έξοχή-Κοζάνης, Άχιλλέας
Άβραμίδης-Κιλκίς, Άναστάσιος Άπονατανίδης, καί Δεσιάνεας Γεώργιος Πετρί-
δης.

..... ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.....

Ή σάββα όνταν άρχινά σιγά-σιγά άπλοῦται,
ριζών φυλλών καί τσιτσεινών κι'ύστερα φανεροῦται.

Άπέσ'σὴν κάρδια μ'έχω σε κι'άκούω τή λαλιά σ',
νά τρώγω τ'έμορφιάδας ισ', ποδεδίζω τά ψήα σ'.

Τήν καλατσή σ'άκούγ'άτο καί πάω ν'άποθάνω,
μέ τ'έσέν τήν παντέμορφον τά λογικά μ'θά χάνω.

Εσύ κορτσόπον έμορφο, ντό πολλά τυραννίεις με,
κάποτε δίσ με τή χαράν καί κάποτε κλαινίεις με.

Ο.- Ζητοῦμε συγγνώμην άπό σās φίλοι μας, πού μās γράφατε, ζητώντας νά σās ά-
φιερώσωμε τραγούδια. Αὐτό άπαγορεύτηκε άπό τήν έμπομπή μας. Τό τονίσαμε
πολλές φορές. Σās εύχαριστοῦμε, πού μās χαρίσατε καί σήμερα τήν προσοχή
σας.

Μαγνητες και Βαιετες οι Τσακι
 εις την εαριναν
 και επανω βαλκανικη κι εγερσιν αμελην

Морозовъ и Ермаковъ въ
продолженіи.

[illegible]

Mⁿ x²au, juⁿ k²au a-Tidire ju²
 ka juⁿ dipronon²da
 a. ju²ia yⁿia a²daⁿ a²daⁿ
 ka x²da x²da x²da

Phigoi faridno no kishin' doreio no npi' bus
11 xcelbus no cutipowia mas b'ida coo kpo.
mofan ammanin deapoxim napixen alor.
kpo da epadit

[illegible]